Hugg en klyv!

✦ I takt med stigande priser på olja och el eldar allt fler med ved. En del gör det för att det kan vara ekonomiskt, andra för att det är trivsamt. Små vedklyvar har under senare år också blivit mycket populära. De har också sjunkit i pris. Vi har provat sex små vedklyvar.

TEXT **HÅKAN HARDENBORG**

Det klassiska sättet att klyva ved är med hjälp av yxa och i måttliga doser är detta roligt. Att svinga yxan och träffa mitt i trästycket är en härlig kroppsrörelse. Har man dessutom träffat rätt, så vedstyckena sprätter iväg åt varsitt håll, får man också omedelbart ett kvitto på en lyckad insats. Ett yxhugg går blixtsnabbt, men det tar tid att ställa upp klamparna på huggkubben. De vill inte alltid stå rakt. Efter klyvningen sprätter de också iväg och tar tid att samla ihop.

test
Sex vedklyvar

Att jobba med en vedklyv är roligt, fast på ett annat sätt. Ett anhåll klämmer trästycket långsamt men obevekligt mot en kil. Med ett ljud som är skönt att höra spjälkas trästycket i två bitar. Snart får man upp tekniken att lägga klyvsnitten rätt och då klyvs även kvistiga bitar i första försöket. Men vedklyven jobbar sakta, den trycker fram klampen långsamt, även anhållets återfärd tar tid. Detta bör man inte jaga upp sig för. Låt detta istället bidra till ett lugnt, metodiskt och eftertänksamt arbetssätt!

Om man gör som man ska är vedklyven en ganska säker maskin. Risken för klämskador obefintlig då båda händerna är upptagna med varsin knapp. Det som kan hända är att vedstycken sprätter iväg. Handskar och skyddsglasögon anbefalls därför.

Men ändå händer alltför många olyckor vid arbete med vedklyvar. Oftast beroende på att säkerhetsanordningarna sätts ur bruk och gör det möjligt för en klåfingrig hand att bli illa klämd.

De små maskinerna hanteras sittande på huk. Men detta är i längden rätt tröttsamt. För att få bekväm arbetshöjd bör maskinen stå på ett 60–70 cm högt stativ. Några maskiner levereras med ett benstativ som dessutom har hjul vilket underlättar kortare förflyttningar. Till några maskiner kan ett sådant köpas till. Ett lagom högt bord är också en lösning. Inget för snabba flytt, men ofta bättre när man väl står och jobbar. Man kan bekvämt lägga ifrån sig klampar och annat. Den fiffige hittar ett lämpligt oanvänt soffbord, den händige spikar ihop ett själv och den late köper ett. Biltema säljer ett sådant för 595 kr.

Efter att ha klyvt såväl lättkluvna som vrånga och kvistiga klampar på olika vedklyvar har vi blivit varse en intressant ”variabel”. På lättkluvna stycken räcker det att kilen kläms in ett kort stycke. Men på de svårkluvna klamparna bör kilen kunna tränga långt in, nästan i botten. Vi mätte därför avståndet mellan anhållets ändläge och kilen. I tabellen anges detta under ”Min avstånd”. ✦

Äldre herre med kontoristfysik får välbehövlig motion av vedhuggning. Men med den elektriska klyven blir det mera gjort i längden.

FOTO HÅKAN HARDENBORG MONTAGE GEORG LULICH

leverantörer

Al-Ko säljs av Ginge, www.ginge.com, tel 031-57 35 80.
Biltema, www.biltema.se, tel 042-600 45.
Cotech kommer från Clas Ohlson www.clasohlson.se, tel 0247-444 00.
Meec säljs av Jula. www.jula.se, tel 0511–246 00

Yxa vs klyv

✦ Är vedklyven är ett alternativ till den klassiska yxan? Givetvis har Vi Bilägare undersökt frågan systematiskt.

TEXT **HÅKAN HARDENBORG**

En medelstor tall kapades i 30 jämstora bitar. Dessa numrerades och sorterade i två likvärdiga högar. Därefter klöv en försöksperson under tidtagning ena högen med yxa och de andra med vedklyv. Trästyckena klövs till spisvänlig grovlek. De från rotändan klövs i åtta bitar, de närmast toppen i fyra.

För att ytterligare höja den vetenskapliga nivån mättes kaloriförbrukningen på försökspersonen med en pulsmätare. Yxan var Fiskars största yxa, Handy 2400, många vedhuggares favorit. Den använda vedklyven motsvarar prestandamässigt de små provade från Biltema, Jula och Clas Ohlson.

Vilket gick då fortast, med yxa eller vedklyv? Kanske inte alldeles oväntat klövs vedhögen något snabbare med yxa. Yxan klöv klamparna på 27 minuter och 19 sekunder mot 31 minuter och 31 sekunder för vedklyven. Pulsmätaren visade att 266 kcal brändes bort under huggningen. Vid vedklyven förbrukades 247 kcal under tre minuter längre tid. Försökspersonen, en äldre herre, skapligt pricksäker med yxan men med försummad kontoristfysik, blev avsevärt trättare av att klyva veden med yxa. Han hade väl hoppats på att skillnaden i kaloriförbrukning skulle ha varit åtskilligt större.

Sammanfattningsvis: med yxa klyver man snabbare, men blir trättare. Eller annorlunda uttryckt, vedhuggning har ett högre motionsvärde. Men med vedklyven orkar man hålla på längre. ✦

FOTO HÅKAN HARDENBORG

Al-Ko KHS 3700

✦ Al-Kos vedklyvar är avsevärt dyrare än övriga provade maskiner men har också snäppet högre finish och känslan av kvalitet är påtaglig. Denna maskin klarar vrånga svårklyvna klampar då kilen kläms djupt in i klamparna. Strömbrytaren sitter också rätt högt och bekvämt till. Maskinen kan förvaras på högkant vilket många gånger kan vara utrymmesbesparande. Al-Ko säljer inget stativ så ett bord får ordnas på egen hand. Maskinen blev en klar favorit.

Effekt/angiven tryckkraft	1 800 W/4 ton
Max klyvlängd	37 cm
Min avstånd	8 cm
Vikt	35 kg
Pris	2 195 kr
Pris stativ	Finns inget

⊕ Kvalitetskänsla. Anhållet stannar nära kilen.

⊖ Högt pris, stativlösning saknas.

Al-Ko KHS 5200

✦ Ett gediget, lättmonterat stativ med ganska stora hjul följer med. Då hjulens spårvidd är måttlig är den lätt att flytta i trånga utrymmen. Ändå står den stadigt. Maskinen kan klyva 52 cm långa stycken. Att klyva ett parti korta stycken kommer ta tid då ingen anordning finns som stoppar anhållets då onödigt långa returrörelse. Ingen önskemaskin för den som bara har kvistig svårkluven ved, anhållet stannar ganska långt från kilen.

Effekt/angiven tryckkraft	2 200 W/5 ton
Max klyvlängd	52 cm
Min avstånd	15 cm
Vikt	47 kg
Pris	2 695 Kr
Pris stativ	Ingår

⊕ Kvalitetskänsla, lättflyttad, stora hjul.

⊖ Anhållet stannar ganska långt från kilen.

Biltema 17070

✦ Är lågt pris avgörande ligger denna maskin bäst till. Den kostar 100-lappen mindre än motsvarande maskiner från Clas Ohlson och Jula som den annars är mycket lik. Den har god förmåga att klara vrång ved då anhållet stannar nära kilen. Till skillnad mot dessa finns inget stativ att köpa. Däremot ett (ganska dyrt) bord. Strömbrytaren sitter rätt lågt och lite obekvämt till.

Effekt/angiven tryckkraft	1 500 W/4 ton
Max klyvlängd	37 cm
Min avstånd	8 cm
Vikt	40 kg
Pris	1 699 kr
Pris bord	595 kr

⊕ Lågt pris. Anhållet stannar nära kilen.

⊖ Dyrt bord.

Cotech, Clas Ohlson 30-9285

✦ Denna maskin kostar hundralappen mer är Biltemas men har en strömbrytare som sitter mer bekvämt till och vars anhåll stannar en centimeter närmare kilen. En välanvänd hundralapp tycker vi. Samma ganska enkla stativ används till båda Cotechklyvarna. Dess spårvidd är stor vilket gör det stadigt, men ett elände att flytta i trånga utrymmen. Det är lite svårmonterat, ett par muttrar sitter lite svårtillgängligt till. Bruksanvisningen är också ganska torftig.

Effekt/angiven tryckkraft	1 500 W/4 ton
Max klyvlängd	37 cm
Min avstånd	7 cm
Vikt	37 kg
Pris	1 799 kr
Pris stativ	399 kr

⊕ Lågt pris. Anhållet stannar nära kilen.

⊖ Inga vad gäller klyven, men stativet!

Cotech, Clas Ohlson 30-8710

✦ "Mycket maskin för pengarna." Stativet ingår i priset och maskinen klarar 52 cm långa trästycken. Dessutom kan anhållets rörelse förkortas bakåt med en spärr som kan sättas i två lägen. Dessvärre stannar anhållet hela 20 cm från kilen, vidare låter maskinen mycket, den ger ifrån sig ett rätt påfrestande ljud. Samma, lite svårmonterade och bredspåriga, stativ som hos lillebror återkommer här.

Effekt/angiven tryckkraft	1 500 W/5 ton
Max klyvlängd	52 cm
Min avstånd	20 cm
Vikt	50 kg
Pris	1 999 kr
Pris stativ	Ingår

⊕ Stativ ingår i priset. Anhållsörelsen kan förkortas

⊖ Högt ljud. Anhållet stannar långt från kilen.

Meec, Jula 380-024

✦ Lik Biltemas variant, strömbrytaren sitter rätt lågt och lite obekvämt till. Men anhållet stannar bra mycket längre från kilen. Stativet ska passa till flera olika vedklyvar. Monterat på denna maskin sticker ett fyrkantrör långt ut och utgör en stor snubbelrisk. Spårvidden är lika stor som hos Cotech. Bruksanvisningen till stativet är usel. Hjulen som sitter på klyven ska användas till stativet, men inget står om hur de ska demonteras.

Effekt/angiven tryckkraft	1 500 W/4 ton
Klyvlängd	37 cm
Min avstånd	13 cm
Vikt	42 kg
Pris	1 795 kr
Pris stativ	349 kr

⊕ Lågt pris.

⊖ Anhållet stannar ganska långt från kilen.